

Til Afsnit 5.

Støtte til Paabegyndelse eller Fortsættelse af Virksomhed eller Uddannelse samt til Genoprettelse af særlige Tab.

Under Besættelsen blev der saavel fra privat som fra det offentlige Side udført en ret omfattende Hjelpevirksomhed til Fordel for dem, der som Følge af deres Deltagelse i Frihedsbevægelsen eller paa Grund af Besættelsesmagtens Overgreb maatte holde sig skjult her i Landet eller maatte flygte eller af samme Aarsager blev underkastet Frihedsberøvelse. Denne Hjelpevirksomhed, der fra det offentlige Side er blevet fortsat efter Befrielsen, har haft til Formaal at dække de paagældendes almindelige Leveomkostninger. Hjælpen er for deres Vedkommende, som ikke kom til at nyde godt af den under Besættelsen, i vidt Omfang nu ydet med tilbagevirkende Kraft. Det har ikke været tilsigtet og, som det er anført ovenfor i de indledende Bemærkninger til Lovforslaget, heller ikke været Tanken, at Staten skulde yde en egentlig Erstatning for den Arbejdsfortjeneste eller den Indtægt, som danske Borgere har mistet som Følge af Besættelsen. Arbejdet i Frihedsbevægelsen var en frivillig Sag, som ikke i sig selv bør give Deltagerne Adgang til særlige økonomiske Fordele frem for den øvrige Befolkning. Paa den anden Side maa Staten formentlig have en moralsk Pligt til at give dem, der som Følge af deres Virksomhed for Danmarks Befrielse blev slaaet ud af deres Erhverv eller Arbejde, en Hjælp, saaledes at de atter kan komme i Gang i Samfundet. Paa tilsvarende Maade stiller Sagen sig for de mange, der af nationale eller politiske Grunde eller paa Grund af deres Afstamning mistede deres Eksistensmuligheder som Følge af Besættelsesmagtens Overgreb. Erfaringerne fra de krigsførende Lande efter den forrige Verdenskrig viser, hvor betydelig en social Interesse der knytter sig til at faa normaliseret Forholdene for de tidligere Krigsdeltagere og for de øvrige krigsramte i Samfundet.

For Personer, der er ansat i Statens Tjeneste, og som paa Grund af Deltagelse i Frihedsbevægelsen eller som Følge af Besættelsesmagtens Overgreb maatte forlade deres Stilling, er der draget Omsorg for, at de har kunnet vende tilbage til deres hidtidige Arbejde. Hvad angaar andre Funktionærer og Arbejdere, der af samme Aarsager har mistet

deres Stilling eller Arbejde, er der af Ministeriet for særlige Anliggender gennem Henvendelser til Myndighederne og Offentligheden og paa anden Maade udfoldet Bestræbelser for at skaffe dem Beskæftigelse svarende til deres tidligere Arbejde, og for Tiden, indtil dette maatte lykkes, ydes der som nævnt de paagældende en midlertidig Hjælp.

Særlige Vanskeligheder kan der imidlertid være opstaaet for Personer, der af samme Aarsager er blevet slaaet ud af deres Erhverv eller blevet afbrudt i en Uddannelse, eller som har lidt særlige økonomiske Tab, der truer deres Eksistens.

Bestemmelserne i Afsnit 5 sigter i særlig Grad paa at yde disse sidstnævnte Grupper af Personer en Hjælp, hvorved de igen kan sættes i Gang i Samfundet. Rammerne for denne Støtte er fastlagt ud fra Synspunktet: Hjælp til Selvhjælp. Om en egentlig Erstatning vil der som ovenfor anført ikke blive Tale. Man har derfor ment at maatte maksimere Hjælpen til 5 000 Kr. samt overlade det til Afgørelse i det enkelte Tilfælde, hvorvidt Hjælpen bør ydes som et rent Tilskud eller som et rentefrit Laan, der bør tilbagebetales, naar paagældendes økonomiske Forhold maatte tillade det.

Afgørelserne af Sagerne om denne særlige Støtte er foreslaaet henlagt til Erstatningsraadet.

Til § 56.

For at kunne opnaa den særlige Støtte efter Stk. 1 kræves det, at de paagældende som Følge af deres Deltagelse i Frihedsbevægelsen eller deres Tilknytning til det kommunistiske Parti eller som Følge af de tyske Overgreb har mistet eller har maattet forlade deres Erhverv eller har maattet afbryde eller maattet udsætte deres Uddannelse, og at de paagældende ikke selv har Midler til at bære denne Skade eller sættes i Stand hertil gennem den Hjælp, der iøvrigt aabnes Adgang til i Lovforslaget. For de selvstændig næringsdrivende eller Forretningsfolk, som har mistet deres Erhverv, og som nu staar uden Midler til at komme i Gang, stiller Sagen sig klarrest. Noget vanskeligere kan Spørgsmaalet blive for de mange (Lærlinge og Studenter), der af de nævnte Aarsager har maattet afbryde en Uddannelse eller ikke har kunnet paabegynde en paatænkt Uddannelse.

Mange af disse har til deres Uddan-